Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (judecător V. Pădurari)
Dosarul nr. 2ai-38/23 (*Nr.* 2-21027136-03-2ai-07042023)

CURTEA DE APEL BĂLȚI
Colegiul Civil și de contencios administrativ

DECIZIE

26 iunie 2023 mun. Bălți
Instanța compusă din:
Președintele ședinței Stela Procopciuc
Judecătorii: Elena Grumeza, Natalia Chircu

examinând, fără participarea părților, apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul central din 10 februarie 2023 prin care s-a respins cererea înaintată de lichidatorul SRL ”River Drive” Cernei Vadim către Bîrnaz Dinu, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere SRL ”River Drive”,-

constată:

Pretențiile reclamantului:

La 20.04.2022 lichidatorul SRL ”River-Drive”, Cernei Vadim a înaintat cerere către Bîrnaz Dinu, în calitate de intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, solicitând atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere a SRL ”River-Drive”, Dinu Bîrnaz, administrator și unicul fondator, în sumă de 1 949 278,11 lei.

În motivarea cererii s-a invocat că, prin Hotărârea Judecătoria Bălți, sediul Central nr. 2J-5/2021 din 23 iunie 2021, a fost constatată insolvabilitatea debitorului SRL ”River-Drive”, cu inițierea procedurii simplificate a falimentului față de acesta.

Potrivit tabelului definitiv consolidat de creanțe al SRL „River Drive”, cod fiscal nr. 1020602001569, cuantumul creanțelor creditorilor validați și incluși în tabel constituie suma de 1 949 278,11 lei dintre care: plăți de bază în sumă de - 1794701,65 lei, penalități și amenzi în sumă de 154 576,46 lei.

Invocă că, potrivit informațiilor parvenite de la Registrele publice, debitorul insolvabil nu dispune de careva bunuri care ar putea fi incluse în masa debitoare, fapt confirmat prin notificările primite și anexate la materialele dosarului.

Menționează că, Serviciul Fiscal de Stat s-a adresat lichidatorului Vadim Cernei, să întreprindă măsuri și să adreseze instanței de insolvabilitate o cerere cu privire la atragerea la răspunderea patrimonială subsidiară în conformitate cu prevederile art. 247-248 a Legii insolvabilității nr. 149/2012.

Serviciul Fiscal de Stat invocă încălcările care se încadrează în dispozițiile art.248 alin.(1) lit.e),c), adică: e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului.

Totodată Serviciului Fiscal de Stat indică precum că în temeiul art. 44 din Legea contabilității nr. 113 din 27.04.2007, persoanele vinovate de încălcarea prezentei legi, care se eschivează de la ținerea contabilității, aplică incorect standardele de contabilitate, precum și cele care falsifică premeditat documentele primare, registrele contabile, situațiile financiare și rapoartelor anuale, sînt trase la răspundere disciplinară, materială, administrativă sau penală, după caz, conform legislației.

Așadar în conformitate cu notificarea Serviciului Fiscal de Stat se invocă art.73 alin.(1) din Legea insolvabilității nr.149/2012 din care urmează că, în cazul în care interesele creditorilor vor fi prejudiciate, administratorul/lichidatorul este obligat să îi despăgubească pe toți participanții la procesul de insolvabilitate pentru prejudiciul cauzat prin încălcarea obligațiilor ce îi revin, conform prezentei legi\ reiterând că obligă administratorul/lichidatorul să depună cerere cu privire la atragerea la răspundere subsidiară.

Cuantumul mărimii răspunderii patrimonială subsidiară față de fostul administrator și unicul fondator al SRL „River Drive" - Dinu Bîrnaz este formată din creanțele: Serviciului Fiscal de Stat - în mărime de 1940996,64 lei și anume: creditor rangul III cu suma de- 1787830,33 lei, creditor de rang inferior în sumă de 153166,31 lei; și Casa Națională de Asigurări Sociale creanța în mărime de 8281,47 lei.

În drept își întemeiază pretenția pe normele art.159 alin.(4) art.248 alin.(1) lit.c) și e) din Legea insolvabilității.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central din 10 februarie 2023 s-a respins acțiunea la cererea înaintată de lichidatorul SRL "River Drive", Cernei Vadim către Bîrnaz Dinu în calitate de intervenient accesoriu SFS, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere SRL "River Drive".

Solicitarea apelantului:

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul central din 10 februarie 2023, Serviciul Fiscal de Stat la 23 februarie 2023, cu respectarea termenului de atac prevăzut de art.8 alin. (1) al Legii insolvabilității potrivit căruia: hotărârile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, a contestat-o cu apel, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului SRL "River-Drive" să fie admisă. La 30 martie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de apel motivată.

Argumentele părților:

Poziția apelantului Serviciul Fiscal de Stat:

În susținerea cererii de apel s-au reiterat argumentele invocate în cererea privind atragerea la răspundere subsidiară, insistând asupra faptului că Serviciul Fiscal de Stat în cadrul ședinței de validare a creanțelor a fost recunoscut ca creditor chirografar al debitorului cu creanța validată în sumă totală de 1 940 996,64 lei, inclusiv: -creanțe chirografare de rangul III (plăți de bază) - 1787 830,33 lei; - creanțe chirografare de rangul VI (majorări de întârziere, amenzi) - 153166,31 lei. Obligațiile fiscale menționate

s-au format în baza dărilor de seamă fiscale prezentate de debitor pentru perioadele fiscale 2020-2021 și a deciziei asupra cazului de încălcare a legislației nr. 665/3458 din 08.09.2021, obligații care nu au fost onorate de către debitor. Atrage atenția și asupra faptului, că în cadrul procesului de insolvabilitate intentat față de întreprinderea insolvabilă SRL ”River Drive”, Bîrnaz Dinu, în calitate de reprezentant al debitorului, nu a avut obiecții împotriva cuantumului creanțelor validate ale creditorilor.

Menționează că organul de conducere al întreprinderii a fost obligat să prezinte administratorului provizoriu/lichidatorului documentele aferente activității economice, inclusiv și documentele de evidență contabilă, fapt ignorat de către acesta. Prin urmare, persoana cu funcție de răspundere a debitorului insolvabil, în persoana administratorului Bîrnaz Dinu, nu a asigurat ținerea contabilității și integritatea documentelor contabile în conformitate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare pentru perioada de activitate.

În această ordine de idei comunică, că în temeiul deciziei privind inițierea controlului fiscal nr. DICF-111343/03 din 03.08.2021, a fost efectuat un control fiscal prin metoda verificării totale la SRL “River Drive” privind corectitudinea respectării legislației fiscale pentru perioada de activitate 20.05.2020 - 31.05.2021. S-a constatat, că persoana cu funcție de răspundere a debitorului insolvabil în persoana administratorului Bîrnaz Dinu, nu a asigurat ținerea contabilității și integritatea documentelor contabile în conformitate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare pentru perioada de activitate.

Serviciul Fiscal de Stat a efectuat controlul fiscal la fața locului prin metoda verificării totale la SRL ,,River Drive” privind corectitudinea respectării legislației fiscale pentru perioada de activitate 20.05.2020 - 31.05.2021.

Iar, potrivit actului de control nr. 5-711986, prelungit pe formularele nr. 5-711987 și nr. 5-711988 din 24 august 2021 responsabili de respectarea legislației fiscale pentru perioada de control au fost - directorul Bîrnaz Dinu și contabilul Babalau Nadejda.

Totodată, atrage atenția asupra faptului, că organele de conducere ale întreprinderii erau obligate să respecte prevederile Legii contabilității și raportării financiare pentru perioada de activitate, obligațiune care nu a fost respectată de către debitor. S-a constatat, că persoana cu funcție de răspundere a debitorului insolvabil în persoana administratorului Bîrnaz Dinu, nu a asigurat ținerea contabilității și integritatea documentelor contabile în conformitate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare pentru perioada de activitate.

Prin ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, așa cum este prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, se înțelege săvârșirea acelor fapte ilicite, prin care se încalcă reglementările imperative ale Legii contabilității și raportării financiare, indiferent dacă acestea reprezintă infracțiuni, contravenții sau simple delicte civile.

Astfel, prin nerespectarea acestor norme imperative ale legislației se confirmă caracterul ilicit al acțiunilor membrului organelor de conducere al SRL ,,River Drive”, în

persoana administratorului Bîrnaz Dinu *****, fapt ce generează temei de atragere la răspundere subsidiară.

Or, acțiunea de ținere a contabilității contrar legii, înseamnă, că contribuabilul a dus o activitate contrară prevederilor Codului fiscal. Au fost constatate și descrise în actul de control nr. 5-711986, prelungit pe formularele nr. 5-711987 și nr. 5-711988 din 24.08.2021 toate încălcările fiscale admise de către contribuabil.

Evidențiază instanței de apel, că decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr. 665/3458 din 08.09.2021 nu a fost contestată de către debitor, iar în temeiul art. 11 lit. j) din Codul de executare, hotărârile (deciziile) cu privire la aplicarea de sancțiuni eliberate de autoritățile publice și/sau de alte instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control sunt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de cod.

Respectiv, reieșind din normele invocate mai sus, membrii organelor de conducere ai contribuabilului, adică persoanele cu funcții de răspundere, sunt pasibili răspunderii prevăzute de legislație pentru faptele rezultate din încălcările fiscale, pentru care contribuabilul persoană juridică a fost tras la răspundere fiscală. Deci, aceste acțiuni ale persoanelor cu funcție de răspundere ale contribuabilului persoană juridică, cad sub incidența prevederilor legale ca fapte prejudiciabile.

Astfel, se constată, că persoana cu funcție de răspundere a debitorului insolvabil, Bîrnaz Dinu, nu a asigurat ținerea contabilității în conformitate cu prevederile Legii contabilității, a continuat activitatea neconformă legii, a contribuit la dispariția documentelor contabile, a celor de constituire și a ștampilei, care în mod vădit a dus la incapacitatea de plată a debitorului SRL “River Drive”, precum și la majorarea datoriilor către creditori.

Totodată, reieșind din prevederile legale sus citate, rezultă cu certitudine că obligativitatea depunerii rapoartelor financiare și a dărilor de seamă fiscale cu respectarea rigorilor impuse a legislației îi revine administratorului societății comerciale.

Consideră că instanța de insolvabilitate a făcut o concluzie greșită, menționând faptul, că reclamantul nu a prezentat probe pertinente, care ar justifica existența acestui temei de atragere la răspundere subsidiară în privința lui Bîrnaz Dinu, cât și faptul, că nu a fost demonstrată legătura cauzală dintre temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității și cauzarea stării de insolvabilitate.

Consideră neîntemeiată motivarea instanței, or conform prevederilor art. 248 alin. (2) din Legea insolvabilității, aplicarea prevederilor alin. (1) nu exclude aplicarea față de debitor a unor sancțiuni contravenționale sau pedepse penale pentru fapte ce constituie contravenții sau infracțiuni.

Astfel, nu este condiționată atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului în temeiul art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității prin aplicarea amenzii contravenționale conform art. 257 și art. 295 Cod contravențional. Decizia este actul administrativ, care reprezintă documentul executoriu în conformitate cu prevederile Codului de executare.

Totodată, un alt temei care probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, constituie acțiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. c) din Legea

insolvabilității, care se manifestă prin majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului.

Potrivit actului de control nr. 5-711986, prelungit pe formularele nr. 5-711987 și nr. 5-711988 din 24 august 2021, prin care au fost stabilite un șir de încălcări ale legislației fiscale, inclusiv și nerespectarea modului de efectuare a decontărilor în numerar, a fost constatat faptul că, conform datelor contabilității la data de 30.11.2020 SRL ,,River Drive" dispunea de restanță la bugetul public național în sumă de 968663,85 lei, inclusiv majorări de întârziere - 7634,78 lei.

În baza contractelor de împrumut nr. 1 din 04.11.2020 și nr. 2 din 30.11.2020 SRL ,,River Drive" acordă împrumut bănesc la SRL ,,Prima Vista", în sumă de 1 800 000,00 lei și 2 232 860,00 lei pe un termen de 2 ani cu restituirea aceleiași sume de împrumut (fără dobândă), necătând că la entitate este instituit post fiscal de către SFS și concomitent se înregistrează restanță la buget. Conform contabilității mijloacele bănești au fost eliberate din casierie conform ordinelor de plată nr. 202 din 04.11.2020 în sumă de 1800000,00 lei și nr. 203 din 30.11.2020 în sumă de 2232860,00 lei.

Menționează că ordinele de plată nu sunt semnate de împrumutător SRL ,,Prima Vista", ce atestă lipsa primirii mijloacelor bănești de către împrumutător, sau lipsa primirii mijloacelor bănești de altă persoană. La data de 24 august 2021 a fost efectuată vizita fiscală la SRL ,,Prima Vista", unde s-a constatat că, pe adresa dată activează altă entitate - magazinul de firmă SA ,,Avicola Floreni". Reieșind din cele expuse se constată că, SRL ,,River Drive" a eliberat din casieria entității mijloacele bănești în sumă de 4032860 lei neluând în considerație restanța la BPN în sumă de 968663,85 lei.

Astfel, conchide că, Bîrnaz Dinu este pasibil de atragere la răspundere subsidiară prin prisma art. 248 alin. (1), lit. c) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 "majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului".

Prin neexecutarea normelor imperative ale legislației stipulate supra, se confirmă caracterul ilicit al acțiunilor membrului organelor de conducere ale debitorului, care urmează a fi atras la răspundere subsidiară, conform prevederilor art. 248 alin. (1) lit. c) din Legea insolvabilității.

Constată că sunt întrunite cumulativ condițiile atragerii la răspundere subsidiară patrimonială a membrului organului de conducere a debitorului SRL "River Drive", întrucât au fost comise fapte ilicite, există prejudiciu, există legătura de cauzalitate între faptele ilicite și prejudiciu.

Astfel, acesta, în calitate de membru al organului de conducere al debitorului nu putea să nu prevadă caracterul prejudiciabil al inacțiunilor sale și nu a întreprins nici o măsură prevăzută de legislație în vederea încetării acestora, respectiv a admis în mod conștient apariția restanțelor față de creditorii săi.

În astfel de condiții, nu poate fi reținut argumentul instanței de fond, precum că, răspunderea subsidiară în privința lui Bîrnaz Dinu nu poate fi imputată nici în temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. c) din Legea insolvabilității.

Or, de către reclamant au fost anexate probe, prin care a fost adus la cunoștință instanței de fond despre faptul, că de către pârât au fost săvârșite acțiuni care se manifestă prin majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului, fapt ce probează caracterul ilicit al acțiunilor membrului organelor de conducere al SRL ”River Drive”, în persoana administratorului Bîrnaz Dinu, fapt ce generează temei de atragere la răspundere subsidiară.

Respectiv, consideră că au fost ignorate argumentele Serviciului Fiscal de Stat, întrucât temeiul dat corespunde, inclusiv cu prevederile art. 248 alin. (1) lit. c) din Legea insolvabilității, fapt constatat și în actul de control nr. 5-711986, prelungit pe formularele nr. 5-711987 și nr. 5-711988 din 24 august 2021.

Restanțele întreprinderii insolvabile, inclusiv față de creditorul Serviciul Fiscal de Stat au apărut în perioada când administratorul statutar Bîrnaz Dinu avea dreptul de a gestiona întreprinderea insolvabilă, iar acțiunile date au cauzat apariția stării de insolvabilitate a întreprinderii.

Organele de conducere ale SRL ”River Drive” se fac responsabile de managementul defectuos practicat la întreprindere, depășirea limitelor economice admisibile, cumulând un pasiv enorm în defavoarea creditorilor săi.

Acțiunea ilicită a făptuitorului constă în gestionarea defectuoasă a companiei SRL ”River Drive”, manifestată prin neexecutarea obligațiilor companiei față de terți în concordanță cu prevederile art. 775 Cod Civil, care prevede faptul, că obligațiile trebuie executate cu bună credință la locul și în modul stabilit. În acest sens, de acțiunile săvârșite de către SRL ”River Drive” este responsabil Bîrnaz Dinu, în calitate de organ de conducere al debitorului.

În termenul acordat din partea lichidatorului SRL ”River-Drive” Cernei Vadim și intimatului Bîrnaz Dinu nu au parvenit referințe asupra cererii de apel.

Potrivit art.376 alin.1/1 Cod procedură civilă, apelul împotriva hotărârilor emise de instanța de insolvabilitate, precum și împotriva hotărârilor emise în cazul cererilor cu valoare redusă se examinează, în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, în condițiile examinării cauzelor în primă instanță.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 21 aprilie 2023 s-a dispus examinarea cauzei în procedură scrisă./f.d.146/

Aprecierea instanței de apel.

Analizând argumentele părților, studiind materialele dosarului, Colegiul civil consideră necesar de a respinge apelul declarat din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art.1 alin.(4) din Legea insolvabilității prevede că procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Potrivit prevederilor art.373 alin. (1)-(2) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și

aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 Cod de procedură civilă, iar în conformitate cu art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În instanța de apel s-a constatat cu certitudine că la 22 februarie 2021 debitorul SRL "River Drive" s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere introductivă, solicitând intentarea procesului de insolvabilitate prin faliment simplificat față de sine, din motivul incapacității de a-și onora obligațiunile pecuniare față de stat și de creditori.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți din 24 februarie 2021 cererea introductivă a fost admisă spre examinare, în calitate de administrator provizoriu a fost desemnat administrator autorizat Cernei Vadim, în baza Autorizației nr. 113 din 14.01.2015, cu atribuțiile și drepturile prevăzute de art. 66 din Legea Insolvabilității.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central, din 23.06.2021 s-a intentat procedura simplificată a falimentului față de debitor, fiind desemnat în funcția de lichidator - administratorul autorizat Cernei Vadim cu atribuțiile în conformitate cu criteriile aprobate de Legea insolvabilității.

În cadrul procesului de insolvabilitate intentat față de SRL "River-Drive" creditorul Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere de admitere a creanțelor, fiind validat cu suma totală de 1940996,64 lei: creanțe chirografare de rangul III - 1787830,33 lei și creanțe chirografare de rangul VI – 153166,31 lei, iar creditorul CNAS a înaintat cerere de admitere a creanțelor, fiind validat cu suma totală de 8 281,47 lei: creanțe chirografare de rangul III – 6871,32 lei și creanțe chirografare de rangul VI – 1410,15 lei. Conform Tabelului definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorii Serviciul Fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări Sociale sunt unicii creditori ai debitorului insolvabil SRL "River-Drive"./f.d.37/

La 20.04.2022 lichidatorul SRL "River-Drive", Cernei Vadim a înaintat cerere către Bîrnaz Dinu ,în calitate de intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, solicitând atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere a SRL "River-Drive", Dinu Bîrnaz, administrator și unicul fondator, în sumă de 1949278,11 lei. /f.d.2-5/

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central din 10 februarie 2023 s-a respins acțiunea la cererea înaintată de lichidatorul SRL ”River Drive”, Cernei Vadim către Bîrnaz Dinu, în calitate de intervenient accesoriu SFS, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere SRL ”River Drive”. /f.d.93, 101-109/

Exprimându-și dezacordul cu hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central din 10 februarie 2023, Serviciul Fiscal de Stat la 23 februarie 2023, a contestat-o cu apel, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului SRL ”River-Drive” să fie admisă. /f.d.118/ La 30 martie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de apel motivată./f.d.130-133/

Pentru a se expune asupra temeinicei hotărârii contestate, Colegiul civil reține că lichidatorul SRL ”River Drive” Cernei Vadim și-a întemeiat cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a administratorului SRL ”River-Drive” – Bîrnaz Dinu în baza art. 248 alin. (1) lit. c), e) al Legii insolvabilității.

Potrivit prevederilor art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire; (4) În caz de pluralitate, răspunderea persoanelor prevăzute la alin. (1) este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului. Persoanele în cauză se pot apăra de solidaritate dacă, în organele colegiale de conducere ale debitorului, s-au opus actelor sau faptelor care au cauzat insolvabilitatea sau dacă au lipsit de la luarea deciziilor care au cauzat insolvabilitatea și au făcut să se consemneze, ulterior luării deciziei, opoziția lor la aceste decizii. (5) Termenul de prescripție pentru acțiunea prevăzută la alin. (1) este de 3 ani. Termenul începe să curgă de la data în care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat insolvabilitatea, dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate. (6) În toate cazurile, asupra acțiunii prevăzute la alin. (1), instanța de insolvabilitate se pronunță prin hotărâre, care poate fi contestată cu apel de persoanele vizate în ea.

Astfel, Colegiul civil menționează că, pentru a stabili vina și atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului urmează să fie întrunite anumite condiții și anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, iar fapta să fie săvârșită cu vinovăție, iar în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor indicate este

solidară, cu condiția că apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția, ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului.

Instanța de apel remarcă faptul că, răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanțelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente și concludente a următoarelor elemente esențiale: fapta ilicită, vinovăția, legătura cauzală dintre faptă și urmările provocate.

Prin urmare, aceste condiții generale și speciale ale răspunderii civile delictuale și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247, alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

În sensul normei legale menționate, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului instanța de insolvabilitate poate dispune angajarea răspunderii membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului, precum și oricărei alte persoane care au cauzat insolvabilitatea prin acțiunile enumerate exhaustiv la alin. (1) al articolului enunțat.

Colegiul civil reține că reieșind Deciziei privind înregistrarea modificărilor datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice administrator al SRL ”River-Drive” este Bîrnaz Dinu, respectiv s-a demonstrat calitatea acestuia de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil SRL ”River-Drive” în sensul art. 247 din Legea insolvabilității.

Instanța de apel notează că natura juridică a răspunderii organelor de conducere a debitorului prevăd cele mai multe dintre caracteristicile răspunderii delictuale, constituind de fapt o răspundere specială. În consecința, fiind vorba despre o răspundere delictuala, pentru a fi angajată este necesar de a fi îndeplinite condițiile generale ale răspunderii delictuale prevăzută în art. 1998 Cod civil: fapta ilicita, prejudiciul, legătura de cauzalitate între faptă și prejudiciu. Caracterul special al răspunderii reglementate de art.248 Legea insolvabilității nr.149 din 29.06.2012 constă în obligarea persoanelor cărora le este imputabilă apariția și cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului la suportarea datoriilor.

Din conținutul art. 248 alin. (1), (4) și (5) al Legii insolvabilității reiese că, pentru ca o persoană să fie atrasă la răspundere subsidiară, urmează a fi stabilită comiterea acțiunilor, prevăzute la acest articol, dar și probat faptul că comiterea acestor acțiuni au dus la insolvabilitatea debitorului.

Astfel, membrii organelor de conducere nu răspund pentru o simplă incapacitate managerială, ci pentru săvârșirea unor fapte cu caracter ilicit, urmărind, de regulă, deturnarea activității de la realizarea scopului pentru care a fost constituită societatea

debitoare și satisfacerea unui interes personal sau al unui terț, calificarea acestei forme de răspundere având un caracter delictual în toate situațiile.

Corespunzător urmează să fie stabilită legătura de cauzalitate între acțiunile membrilor organelor de conducere, ori a altor persoane și starea de insolvabilitate a debitorului, în sensul că insolvabilitatea se datorează anume acțiunilor acestora și nu altor circumstanțe, precum și vinovăția membrului organelor de conducere în cauzarea sau agravarea stării de insolvabilitate.

Raportul de cauzalitate este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii.

Astfel, persoanele culpabile pot fi obligate la repararea doar numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite și nu altul, adică, prejudiciul efectiv demonstrat, condiție stipulată și în prevederile art. 1998 Cod civil, care prevede că, prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Cu referire la temeiul invocat de lichidatorul SRL ”River Drive” Cernei Vadim și ulterior de apelantul Serviciul Fiscal de Stat, prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, ce se referă la ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire Colegiul civil reține că prin ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, pot fi înțelese faptele (acțiuni sau inacțiuni) care încalcă reglementările contabile în vigoare – reglementări care conțin dispoziții exprese în privința cerințelor unice și a mecanismului de reglementare a contabilității și raportării financiare în Republica Moldova.

Potrivit art.13 alin.(1) lit. a) și alin.(2) lit. a), e) și h) al Legii contabilității nr.113 din 27.04.2007, răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine conducerii (organului executiv) – în entitatea cu răspundere limitată. Persoanele specificate la alin.(1) sânt obligate: a) să organizeze și să asigure ținerea contabilității în mod continuu din momentul înregistrării până la lichidarea entității: e) să organizeze sistemul de control intern, inclusiv efectuarea inventarierii; h) să asigure întocmirea și prezentarea situațiilor financiare în conformitate cu prezenta lege și cu standardele de contabilitate.

Iar, art.44 din Legea contabilității statuează că, persoanele vinovate de încălcarea prezentei legi, care se eschivează de la ținerea contabilității, aplică incorect standardele de contabilitate, precum și cele care falsifică premeditat documentele primare, registrele contabile, situațiile financiare și rapoartele anuale, sânt trase la răspundere disciplinară, materială, administrativă sau penală, după caz, conform legislației.

Potrivit art.27 alin. (3)-(4) al Legii insolvabilității, debitorul are obligația de a transmite administratorului provizoriu, în cel mult 3 zile lucrătoare de la cerere, informațiile solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și la patrimoniul său, precum și documentele activității economice și documentele de evidență contabilă care vor fi reținute de administratorul provizoriu spre documentare. (4) În cazul în care informațiile și documentele prevăzute la alin. (3) nu sînt prezentate de către

membrii organelor de conducere ale debitorului, aceştia vor fi traşi la răspundere patrimonială subsidiară şi/sau penală, sau contravenţională, în modul stabilit de lege, iar administratorul provizoriu desemnat va reconstitui, în măsura posibilităţilor, informaţiile şi/sau documentele, cheltuielile urmînd a fi încasate din contul persoanelor culpabile.

Analizând materialele cauzei Colegiul civil constată că argumentul apelantului precum că organul de conducere al întreprinderii a fost obligat să prezinte administratorului provizoriu/lichidatorului documentele aferente activităţii economice, inclusiv şi documentele de evidenţă contabilă, fapt ignorat de către acesta, nu şi-a găsit confirmare, fiind contrazis de Raportul nr.1 cu privire la executarea măsurilor de asigurare aplicate faţă de SRL ”River-Drive” întocmit de către administratorul provizoriu al debitorului insolvabil Cernei Vadim, care pe pagina trei a Raportului indică expres că ”pe perioada de observaţie a întreprinderii SRL ”River-Drive” Dinu Bîrnaz a transmis toată evidenţa contabilă, documentele de constituire.” /f.d.8/

Pentru a se expune asupra afirmaţiei apelantului precum că acţiunile de ţinere a contabilităţii contrar legii a intimatului au fost constatate şi descrise în actul de control nr. 5-711986, prelungit pe formularele nr. 5-711987 şi nr. 5-711988 din 24.08.2021, fiind emisă ulterior decizia asupra cazului de încălcare a legislaţiei nr. 665/3458 din 08.09.2021, Colegiul civil reţine următoarele:

Potrivit Deciziei nr.665/3458 din 08.09.2021 /f.d.32-34/ asupra cazului de încălcare a legislaţiei comisă de SRL ”River-Drive” Serviciul Fiscal de Stat /Direcţia Generală Control Post Operaţional/ a decis:

1) A micşora TVA cu 216 lei;

2) A încasa la buget sumele impozitelor şi taxelor calculate în rezultatul controlului -394917 lei, impozit pe venit din activitatea de întreprinzător;

3) A încasa la buget majorare de întârziere calculată în rezultatul controlului conform prevederilor art.228 alin. (2) Codul fiscal, 7464 lei pentru neachitarea în termen a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător.

4) A aplica pentru încălcarea legislaţiei – 500 lei, amendă pentru nerespectarea modului de întocmire şi prezentare a Declaraţiei privind impozitul pe venit (forma VEN 12) pentru perioada fiscală A/2020 - 1 caz, conform prevederilor art.260 alin. (1) Codul fiscal; şi -7898 lei amendă pentru diminuarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioada fiscală A/2020 Ven12 conform prevederilor art.261 alin. (4) Codul fiscal.

Astfel instanţa de apel conchide în perioada de activitate a SRL ”River-Drive” au fost admise careva încălcări ale legislaţiei fiscale pentru care au fost aplicate sancţiuni debitorului SRL ”River-Drive”, însă după cum a menţionat şi prima instanţă nu s-a probat că anume aceste acţiuni au generat starea de insolvabilitate a SRL ”River Drive”, or, atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art.248 alin.(1), lit.e) din Legea insolvabilităţii presupune că membrii organelor de conducere prin admiterea sau ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire au cauzat insolvabilitatea debitorului.

Aici instanța de insolvabilitate just a stabilit că pentru a califica anumite acţiuni/inacţiuni drept ”ținere a unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire”, nu este suficient simplu fapt al existenței unei Decizii a Serviciului Fiscal de Stat, în special având în vedere faptul că pentru constatarea unor astfel de ilegalități legiuitorul prevede şi o anumită procedură, expres reglementată în Codul contravențional (art.295 - încălcarea regulilor de organizare şi de ținere a contabilității, de întocmire şi prezentare a situațiilor sau rapoartelor financiare).

În acest sens, la caz lipsind careva proces-verbal contravențional, întocmit pe numele intimatului Bîrnaz Dinu, sau alte probe care ar confirma fără a lăsa loc de dubii şi interpretări vinovăția pârâtului pentru ținerea unei contabilități ilegale sau fictive, Colegiul civil susține concluzia instanței de insolvabilitate prin care s-a respins cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a lui Bîrnaz Dinu în temeiul art.248 alin. (1) lit.e) al Legii insolvabilității.

Cu referire la temeiul de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art.248 alin.(1) lit.c) din Legea insolvabilității potrivit căruia administratorul societății cu răspundere limitată a majorat fictiv pasivele debitorului și/sau a deturnat o parte din pasivul întreprinderii.

Colegiul civil reține că în cererea privind atragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere a SRL ”River Drive”, lichidatorul administratorul autorizat Cernei Vadim nu a invocat care circumstanțe ar confirma că Bîrnaz Dinu ar fi majorat fictiv pasivele debitorului și/sau a deturnat o parte din pasivul întreprinderii, acțiuni care ar fi avut ca consecință starea de insolvabilitate a SRL ”River Drive”.

În referință și în cererea de apel Serviciul Fiscal de Stat invocă că deși la data de 30.11.2020 SRL „River Drive” dispunea de restanță la bugetul public național în sumă de 968 663,85 lei, inclusiv majorări de întârziere - 7 634,78 lei, în baza contractelor de împrumut nr. 1 din 04.11.2020 și nr. 2 din 30.11.2020 SRL „River Drive” acordă împrumut bănesc la SRL „Prima Vista”, în sumă de 1 800 000,00 lei și 2 232 860,00 lei pe un termen de 2 ani fără dobândă, sumele respective au fost eliberate din casierie conform ordinelor de plată nr. 202 din 04.11.2020 și nr. 203 din 30.11.2020. Menționează că ordinele de plată nu sunt semnate de împrumutătorul SRL „Prima Vista”, ce atestă lipsa primirii mijloacelor bănești de către împrumutător, sau lipsa primirii mijloacelor bănești de altă persoană, iar la data de 24 august 2021 a fost efectuată vizita fiscală la SRL „Prima Vista”, unde s-a constatat că, pe adresa dată activează altă entitate.

Întru confirmarea argumentului respectiv este prezentat Actul de control nr. 5-711986, prelungit pe formularele nr. 5-711987 și nr. 5-711988 din 24 august 2021, prin care în pct.9 s-a stabilit *nerespectarea modului de efectuare a decontărilor în numerar, contrar art.7 alin. (4) al Legii cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi potrivit căruia întreprinderea, în conformitate cu legislaţia în vigoare, este obligată să păstreze mijloacele băneşti în instituţii financiare şi să se achite cu bugetul public naţional, angajaţii, creditorii, precum şi să onoreze celelalte obligaţii de plată prin sistemul*

financiar-bancar, în modul stabilit de actele normative ale Băncii Naţionale a Moldovei. /f.d.30/

Analizând Decizia nr. nr.665/3458 din 08.09.2021 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SRL ”River-Drive” emisă ca urmare a examinării Actul de control nr. 5-711986, prelungit pe formularele nr. 5-711987 și nr. 5-711988 din 24 august 2021, Colegiul civil reține că Serviciul Fiscal de Stat /Direcția Generală Control Post Operațional/ nu a constatat careva încălcări și nu a aplicat careva sancțiuni privind acțiunile SRL ”River Drive” de acordare a împrumuturilor bănești SRL ,,Prima Vista”.

Totodată nu s-au prezentat careva alte probe că prin acordarea acestor credite, s-a admis majorarea fictivă a pasivelor sau deturnarea activului debitorului SRL ”River Drive” așa cum se invocă la caz, cum ar fi hotărâri judecătorești privind anularea contractelor de împrumut în temeiul art.104 alin. (1) lit.a) al Legii insolvabilității, sau careva sentințe prin care s-ar confirma că Bîrnaz Dinu și-a însușit în mod ilegal sau prin alte acțiuni ilicite a deturnat activele întreprinderii administrate de acesta.

Astfel în lipsa probelor privind caracterul ilicit al acțiunilor administratorului întreprinderii SRL ”River Drive” Dinu Bîrnaz la încheierea contractelor de împrumut, Colegiul civil va susține concluzia instanței de insolvabilitate prin care aceasta a constatat că părțile la încheierea contractelor au liber consimțământ asupra clauzelor contractuale reieșind din prevederile art.1 Cod Civil, ce prevedere principiul libertății contractuale și art.993 Cod Civil libertatea contractului.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că, Colegiul civil al Curții de Apel Bălți ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel formulată de Serviciul Fiscal de Stat și a menține hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central din 10 februarie 2023.

În conformitate cu art.385 lit.a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți, -

decide:

Respinge apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Menține hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central din 10 februarie 2023 prin care s-a respins cererea înaintată de lichidatorul SRL ”River Drive” Cernei Vadim către Bîrnaz Dinu, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere SRL ”River Drive”.

Decizia este definitivă și irevocabilă din momentul pronunțării.

Președintele ședinței, judecător **Stela Procopciuc**

Judecătorii **Elena Grumeza** **Natalia Chircu**